

MAGYAR PÉNZÜGY

A PÉNZINTÉZETEK, RÉSZVÉNYTÁRSULATOK ÉS A NAGYIPAR KÖZLÖNYE.
POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, PÉNZ-, BIZTOSÍTÁS- ÉS KÖZLEKEDÉSÜGYI SZAKLAP.

Előfizetési ár: Egy évre 24 kor. — félévre 12 kor. —
HITELES SORSOLÁSI ÉRTESÍTŐ MELLÉKLETTEL.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
KORMOS ALFRÉD

Megjelenik minden csütörtökön.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bpest, V., Sas-utca 13.

TARTALOM: Perspektiva. — Az állampénztár forgalma. — Kik lehetnek revizorok? — Pénz- és értékpapírpia. — A gabonatözs. — Különfélék. — Közgyűlési határidők. — Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok czéjgyezése. — Szerkesztői üzenetek.

Perspektiva.

Az állami költségvetés tételeinek elkerülhetetlen emelése vált ismét szükségessé. Ezt a jelgét röpitették világgá a legutolsó minisztertanács nyomán, hogy a kiadások emelésének szükségességét már most belecsempészsék a köztudatba, azaz előkészítsék az 1909. évi költségvetés utját, amelyet a kormány óvatosságból — talán mert a jövőtől nem sok jót vár — már az ősz elején le akar tárgyalatni a Házzal.

Az állami költségvetés tételeinek megallapításánál az utóbbi időben erősen nélkülözzük a kellő rigorozitást. A kormány nem vizsgálja, hogy meddig ér a takaró: az adózók teherviselési képessége, hanem egyszerűen azt jelöli ki, hogy milyen nagyra kíván nyújtózkodni. mennyi kiadást akar tenni és a fedezetet elientmondás nélkül követeli az országtól. Teszi pedig ezt abban a tudatban, hogy a fedezet eddig, hála az adóprésnek, még mindig befolyt és így feltételezi azt is, hogy ez a teherviselési képesség stabil marad. E mellett teljességgel elmulasztja a ma még fizetőképes adóalanyok konzerválását: a belőlük nyerhető előnyöket kiaknázza most, anélkül, hogy a jövőre, annak biztosítására gondolna.

Az állami kiadások növelésére az utolsó két esztendő igen sok új jogczimet termelt. A milyen helyes volt az, hogy az állami tisztviselők javadalmazását rendezték, épp oly elítélendő, hogy egyidejűleg nem hogy beszüntették volna a fölösleges hivatalnoki állásokat, hanem még tetemesen szaporították a szinekurák számát. Amilyen helyes és szükséges volt a tanügy államosítása, épp annyira visszatetsző, hogy a kongrua rendezése czimén bőséges, sok millióra menő ajándékot dobtak oda az anyagiakban nem épen szükölködő klérusnak, sőt ezt a gavalléroskodást az őszszel még folytatni is akarják azzal, hogy a katolikus autonómia örve alatt újabb nemzeti ajándékot juttatnak az egyháznak. De volt ezeken kívül más jogczim is a kiadások fokozására. A bányavásárlások, melyek legalább is szerencsétlen üzleti vállalkozásnak

mondhatók; az elárvult, begyepesedett, deficizzel, üzembavarokkal közdő viczinális vasutak államosítása; telekspekuláció a főváros környékén elterülő, értéktelen homok-földekkel; kvótaemelés; gazdasági hasznot nem hajtó fürdő-vasutak építése; tönkrement dzsentrik állami protegalása hasznavehetetlen vagy túlfizetett birtokok megszerzése révén. És még mennyi fölösleges kiadás, túlfizetés és elpocsekolás, a melyről szinte számot adni is nehéz!

Mindezekkel szemben pedig semmi sem történt a teherviselési képesség fokozása érdekében, sőt a Ház sok olyan új törvényt alkotott, mely ezt egyenesen csökkentette. Joggal panaszkodik még a földbirtokos-osztály is, hogy ereje hanyatlik, de még fokozottabb mértékben érezhető ez az üzleti életben. Biztató momentumok hiányában, sőt a kedvezőtlen új törvények és főleg a végrehajtási novella miatt a kereskedelem teljesen pang, a börzén nincs forgalom, hiányzik az ipari téren a vállalkozási kedv.

Az olcsó pénztől várt gazdasági javulás elmaradt, mert kereskedelmünk és iparunk jövőjének biztonsága kérdésessé, aggályossá vált. A levegőben folyton ott röpöknek az újabb nehézségeket jelentő jelszavak — homestead, a tőzsde megrendszabályozása, az ipari termelés szükségleteinek meg nem felelő ipartörvény, a vasuti tarifák drágítása, a szövetkezetek fokozottabb támogatása és valamennyi között az egyszer már előterjesztett, de a közvélemény felzudulása miatt foltozás céljából visszavont adóreform.

Új meglepetésektől fél az ország és ezért pang a vállalkozási kedv. Senki sem tudhatja, mikor nyomorítja agyon üzleti vállalkozását valamely balkézzel alkotott új törvény és ezért, ha csak módjában áll, inkább tétlenül heverteti tőkeit, anyagi és szellemi erejét. A törvényalkotás konjunkturái két év óta kedvezőtlenek, nem respektálják az ország érdekeit és, ha még ez sem volna elegendő az üzleti élet megbénítására, elősegíti azt az állami kiadások rohamos emelkedése, a teherviselési képesség tulerős kiaknáza.

Ma már kétségtelen, hogy az adóreformot a kormánynak, ha csak az államháztartás deficitjét kerülni akarja, hamarosan tető alá kell hoznia. Az az adóemelési tervezet (ez lehet a leghelyesebb elnevezése az ugynevezett adóreformnak, amelyet Wekerle az ország elé terjesztett), csak

ujabb gátja lesz az üzleti élet fejlődésének, mert kifejezetten egyoldalú társadalmi osztálypolitikát folytat. Míg egy oldalról lehetőleg fészabadija a földbirtokot az adóteher alól, másrészt elviselhetlen új terheket ró a kereskedelemre és iparra. Nem a progresszivitás elvét fekteti le ez a tervezet, hanem annak ürügye alatt adópréss alá vesz minden üzleti vállalkozást.

A perspektiva nem nagyon biztató!

Az állampénztár forgalma.

— Az első évnegyed. —

Az állampénztárnak az 1908. év első negyedéről szóló mérlege kereken huszonhét millió koronával kedvezőlenebb, mint az 1907. év első negyedének mérlege. Ez az eredmény a bevételek nagyarányú csökkenése és a kiadásoknak még rohamosabb emelkedése folytán állott elő.

A bruttó-bevételekről és kiadásokról szóló kimutatások szerint az 1908. év első negyedében: a bevételek összege 28.535,403 K-val, a kiadások összege pedig 55.606,285 K-val nagyobb volt, mint az 1907. év hasonló időszakában és így az 1908. év első negyedének mérlege 27.070,881 K-val kedvezőlenebb, mint a múlt év első negyedének mérlege.

A kimutatás szerint az 1908. év I. negyedében a *bevételek* 28.535,403 K-val kedvezőbbek, mint az 1907. év I. negyedében és pedig főképen: a fogyasztási és italdóknál 9.578,770, a bélyegnél 710,369, a dohányjövédéknél 9.317,053, a vasgyaráknál 4.284,242, a különféle rendes bevételeknél 4.078,358, a kereskedelmi miniszteriumnál 529,401, a posta-, távirda- és távbeszélőnél 815,998 és az állampénztár üzleti bevételeinél 4.198,300 K-val.

A lényegesebb visszamaradások a következők: Az egyenes adóknál 4.839,528 K, mely visszamaradásnak azonban csak az az oka, hogy az 1907. év I. negyedének adóbevételei szokatlanul nagyok voltak. Az 1907. év I. negyedében ugyanis a folyó adókon kívül az 1905/906-iki költségvetési törvényen kívüli állapot tartama alatt be nem folyt adók is tömegesen befizettek. E kivételesen kedvező évnegyed eredményeitől eltekintve, az 1908. év I. negyedének egyenes adóbevételei még mindig kedvezőnek mondhatók. A jogilletékeknel kimutatott 1.373,117 K kedvezőlenebb eredmény ugyancsak ezeknek az okoknak a következménye.

A *kiadások* összege 55.606,285 K-val nagyobb volt, mint az 1907. év I. negyedében. A lényegesebb többletek és az okok, amelyek ezeket előidézték, a következők:

Az osztrák-magyar államvasut átvétele folytán elvállalt adósságnál jelentkező 455,859 K többletkiadás a felpénzpótlék címén felmerült 22,811 K-an felül abban leli magyarázatát, hogy az 1907. év I. negyedében itt, az osztrák-magyar államvasut társaság által a magyar kormány rendelkezésére bocsátott tíz millió korona előlegnek részbeni törlesztésével kapcsolatosan szükségessé vált könyvileges keresztülvezetés folytán kivételesen, 433,048 K bevétel is fordult elő, a mely a kiadást ugyanannyival csökkentette. A vasuti kamatbiztosítás alapján szükségessé vált előlegezéseknél kimutatott 999,718 K többlet azért állott elő, mert a Kassa-oderbergi vasut üzleti eredménye ebben az évnegyedben kedvezőlenebbül alakult és így nagyobb ezüstbiztosítási előleget kellett folyósítani, hogy az állami hirdetések közvetítése tárgyában a Magyar kiviteli és csomagszállítási rt.-gal a jelenlegi kormány hivatalbálpése előtt kötött, s kedvezőtlen volta miatt azóta már felbontott szerződés alapján a napilapokban hosszabb időn át közzétett állami hirdetések közléséért 366,440 K olyan kiadás folyósított, mely az előző években nem fordult elő. de a következő években sem fog felmerülni.

A dohányjövédéknél az 1.895,634 K többletkiadásnak oka abban rejlik, hogy az osztrák dohányjövédék részére termelt dohányra adott, s a dohánybevételek alkalmával visszatérült előlegek nem mint eddig az év II. negyedében, hanem az I. negyedben számoltatnak el az osztrák dohányjövédék javára.

A sójövédéknél a 395,160 K többszükségletet a só termelésénél és szállításánál alkalmazottak magasabb munkabérei, a díjnyok magasabb napidíjai, a tűzifa és csomagoló anyagok árának emelkedése, végül a Magyar kereskedelmi rt.-nak a kedvezményes só után járó só-árkülönbözet-visszatérítések eredményezték.

Az állami vasgyaráknál mutatózó 4,533,106 K többletkiadásnak oka a gyarak nagyobb foglalkoztatásában, főként pedig az állampénztár nagymérvű mozdony- és felépítményi anyag-szükségletében rejlik.

A kőszénbányászatnál kimutatott 3.274,241 K többlet onnan származik, hogy ebben az évnegyedben számoltatott el a vudniki szén-

bánya vételára és hogy a kiadásokat úgy az éppen említett szénbányának üzemeltetése, valamint a Bozovicson végzett furási munkálatok költsége is emelte.

A különféle rendes kiadásoknál 9.293,098 többlet mutatkozik, mely az által állott elő, hogy az 1903. évben vásárolt 35,000 drb 200 K névértékű Magyar kir. folyam- és tengerhajózási rt. részvénynek a pénztári készletekből előlegezett 7.825,902 K vételára az 1907. évi pótkelzés terhére, ebben az évnegyedben nyert végleges elszámolást.

A kereskedelemügyi miniszteriumnál a 2.207,464 K többletkiadás onnan származik, hogy az egyes vármegyéknek közútjaik és hidjaik fentartására ebben az évnegyedben jelentékenyen nagyobb kiadások merültek fel, továbbá hogy az iparfejlesztés céljaira szolgáló, s egyes iparvállalatoknak adott, 1.000,000 K-t meghaladó államsegélyek kizárólag a téreza hitele terhére folyósítottak és fizetettek ki.

Az állampénztár üzleti kiadásainál 8.031,341 K többlet merült fel. Ennek oka részben a személyzet illetményeinek rendezése, részben az üzemnél használt anyagok árának és a munkabéreknek emelkedése, — továbbá az, hogy felépítményi munkákra és forgalmi eszközök beszerzésére nagyobb összegek fordítottak, mint az előző év hasonló időszakában, — s végül, hogy ebben a negyedévben 1.300,000 vonat-kilométerrel több teljesített, mint az 1907. év I. negyedében.

Végül az állampénztár halozatan eszközrendő és egyéb beruházásokra az állami háztartás eredményeitől elkülönítve kifizetendő hitelből ebben az évnegyedben további 4.226,786 K vétetett igénybe.

Kik lehetnek revizorok?

Németországban a revizori intézmény még nincs kelően szabályozva. Az ipartörvény 36. §-a szerint az ott felsorolt, közzszolgálatot teljesítő egyének közt fel vannak említve a könyvrevizorok és ki van mondva, hogy ezek az arra illetékes állami vagy községi hatóságok, illetve testületek előtt *eskü* kötelesek letenni. Az eskü kivételének joga Poroszországban, Württembergben, Badenben, Hesseben, Weimarban, Oldenburgban, Reisszban és Hamburgban részint a kereskedelmi kamarák hatáskörét szabályozó törvények, részint miniszteri rendeletek által a *kereskedelmi kamarákra* ruházott, ekként Németország nagy részében a kamarák vonatkozó szabályzataitól függ, hogy kik bocsáthatók eskü letételére, vagyis, kik lehetnek hites könyvrevizorok.

A szabályzatok azonban nem egységesek, egészben véve nagyon hézagosak, sőt némely kamara az esküre bocsátás előfeltételeire vonatkozó szabályzatot nem is alkotott. hanem a jelentkező esküre bocsátásának kérdésében esetről-esetre dönt. Általánosságban megkövetelik a jelentkezőtől, hogy kiváló elméleti szakképzettséget és gyakorlati uton szerzett ismereteket igazoljon, mire nézve több kamara nem elégszik meg a kereskedelmi akadémia elvégzését tanúsító bizonyítvánnyal és annak igazolásával, hogy az illető valamely előkelő banknál vagy cég-nél legalább 3 évig mint könyvelő volt alkalmazva, hanem annak kimutatását is követeli, hogy legalább 2 éven át valamely, a kamara területén működő, hites revizor mellett szerződésszerűleg alkalmazott segéd volt. A hites könyvvizsgálók jogköre és eljárásra már tüzetesebben meg van állapítva, de ez nem tartozik ide és így csak azt említjük meg, hogy a bíróságok által igénybe vett könyvszakértők is a kamaráknál felelős hites revizorok köréből vétetnek, ezek azonban a bíróság előtt mindannyiszor külön esküt tesznek.

Angliában már az 1880. május 11-én kibocsátott Royal Charter (királyi szabadalom-levél), mely a The Institute of Chartered Accountants in England and Wales. (Az angliai és walesi szabadalmazott könyvvizsgálók társasága) megalakulását és működését engedélyezte, megállapította azon előfeltételeket is, melyek feltétlenül szükségesek arra nézve, hogy valaki a szabadalmazott könyvvizsgáló jellegűt elnyerhesse s a megillető működést gyakorolhassa. A szabadalom-levélben foglaltak alapján a társaság 1905. január 1-én életbe léptetett alapszabályai tüzetesen felsorolják azon előfeltételeket, melyek igazolása a jelöltől feltétlenül megkövetelendő. Ezek a következők:

Mindenekelőtt ki van mondva, hogy *Fellow* (működő tag) csak az lehet, a ki 3, illetve 5 évig mint *Assistent* működött valamely szabadalmazott revizor oldala mellett. Assistent pedig csak az lehet, a ki az alapszabályok 74. §-ában megnevezett egyetemeken az előírt vizsgálatokat sikerrel letette, vagy a társaság választmánya által kiküldött 9 tagu bizottság előtt az *elővizsgálatokat* jó sikerrel kiállotta. Azok, a kik egyetemi képzettséggel bírnak, csak 3 évig, mások ellenben 5 évig kötelesek asszisztensek lenni. Az elővizsga tárgyai a következők: írásbeli munkálatok az anyanyelven, számtan és algebra, hazai történelem és földrajz,

a latin nyelv elemei, továbbá a következők közül szabadon választandó két tantárgy, melyek egyikének nyelvtannak kell lenni: latin, görög, francia, német, olasz, spanyol nyelv, magasabb számtan, természettan, vegytan, élettan, villamosság és delezesség, fény- és hőtan, földtan, gyorsírás.

Ugy az egyetemi képzettséggel bíró, valamint az elővizsga alapján felvett asszisztensek szolgálati idejük felének eltelté után *közbeeső vizsga* letételére bocsáttatnak, melynek tárgyai a következők: könyvvezetés és számvitel, könyvvizsgálat, a felszámoló, bizalmi férfiak és hatóságilag kirendelt vagyonkezelők jogai és kötelezései. Az asszisztent szolgálati idejének elteltével *zárvizsgára* bocsáttatik. Ennek tárgyai: könyvelés és számvitel, könyvvizsgálat, a csőd-, részvény-, kereskedelmi- és választott bírósági törvény. E vizsga sikeres letétele után az asszisztent „Associate” rangot nyer és ily minőségben már jogosítva van valamely „Jellow” üzletében társként működni és könyvvizsgálókat eszközölni. Öt évi ily működés kifejtése után nyeri el a „Jellow” jelleget és mint ilyen elsőrangú taggá válik, aki felszámoló, vagyonkezelőnek, ügygondnoknak, stb., kinevezhető. Az elsőrendű tagok közül soknak nagy irodája van, melyben több associate, assistent és clerk (segéd) van alkalmazva.

Az *északamerikai Egyesült-Államokban* a revizori intézményt egyes államok törvényei szabályozzák, a revizori képesítés követelményeivel azonban e törvények nem foglalkoznak. Ez teljesen a revizorok egyesületének van átengedve, mely „A nyilvános könyvvizsgálók amerikai egyesülete” címet viseli. Megjegyezzük mindenképp, hogy ez az egyesület, melynek működési köre az Egyesült-Államok egész területére kiterjed, egyszersmind a könyvvizsgálók állami, illetve kerületi egyesületeinek kötelékét képezi. A kötelekhez tartozó egyesületek szabadon mozognak és a többek közt belátásuk szerint állapítják meg azokat a feltételeket is, melyek fenforgása esetén a revizorjelölt a „nyilvános könyvvizsgáló” jelleget megszerezheti. Az egyesület által ily jelleggel felruházott jelöltek aztán a központi egyesület, illetve kötelek ily, a képzettség minden további igazolása nélkül nyilvános revizoroknak ismeri el és tagjai közé felveszi.

A revizorok Amerikában is, mint Angliában két osztályból állanak, u. m. a „Jellows” és „Associates”. Jellow az lehet, aki felvétele jelentkezés előtt legalább három éven át mint könyvvizsgáló működött, amerikai állampolgár vagy kijelenti, hogy a polgárjogot megszerezni szándékozik. Jellow lehet továbbá, aki az ugynevezett J. P. A. bizonyítványnak birtokában van, melynek az illető állam vagy kerület által hitelesítve kell lenni. Végül Jellow az, aki erre az illető állami vagy kerületi egyesülettől szabadalmat nyert, de azt, hogy három évig ily minőségben működött s a fent említett bizonyítvány birtokában van, annak is igazolni kell. Associates címet nyernek azok, akik valamely állami vagy kerületi egyesület által „junior accountants” (ifjabb revizorok) címmel és hataskörrel ruháztattak fel, továbbá azok, akik valamely nyilvános könyvvizsgáló mellett rendszeres könyvvizsgálói teendőket végeznek, vagy ha önállóan működnek, működésük ideje három évet nem tesz ki.

Hollandiában a könyvvizsgálók előképzettségét a „Nederlandsche Instituut van Accountants” 1895. évi alapszabályai állapítják meg, melyek a kormány által hagyattak jóvá és annyira közkötelezőek, hogy nyilvános könyvvizsgálói feladatokat csak ezen egyesület által erre feljogosított egyének végezhetnek.

Az alapszabályok a felvétel feltételeit 12 pontban állapítják meg, melyek igen szigorúak. Mielőtt valaki nyilvános könyvvizsgálói jogkört nyerhetne, ki kell mutatnia, hogy öt évig valamely nagyobb vállalatnál mint főkönyvelő, vagy három évig mint valamely nyilvános könyvvizsgáló segéde működött. De ezenkívül egy felvételi és két év múlva végvizsgát kell letennie, az előbbi a könyvvitel és számtanra, a könyvvizsgálat végrehajtásának szabályaira és egyéb kereskedelmi tudományokra terjed ki, utóbbinak a tárgyat pedig a vonatkozó törvények képezik. A végvizsgán ezenkívül a jelöltnek egy vagy több írásbeli feladatot is ki kell dolgoznia, melyek a könyvvizsgálókra vonatkoznak. Az elővizsga és végvizsga letétele közti két év alatt az illető önálló működést csak az esetben fejthet ki, ha erre a felvételi vizsga sikeres letétele után a vizsgáló bizottság felhatalmazza. E felhatalmazás a végvizsga letétele előtt visszavonható, mely esetben a jelölt csak mint segéd foglalkozhatik könyvvizsgálókkal. Az egyesület azonban nincs egészen megelégedve ezen felvételi feltételekkel és azokat még szigorubbakká szándékozik tenni. Az alapszabályoknak e célból és egyéb célokból való módosítása már munkába van véve.

Végül megemlítjük, hogy *Skóciában* a „Scottish Institute of Accountants”, *Ausztráliában* pedig az „Institute of Accountants in South Australia” a hites könyvvizsgálók előképzettségére és a szabadság elnyerésének feltételeire nézve az angol „Incorporated Institute of Accountants in England and Wales” fent ismertetett alapszabályai-ban foglaltakhoz majdnem teljesen hasonló rendelkezéseket tartalmaznak.

Pénz- és értékpapírpiaçz.

Budapest, augusztus 12.

A pénzpiac helyzetére világot vet az *osztrák-magyar arany-import*. Londonban az arany ára 77^{3/8}/s-ról 77 10^{1/8}-ra hanyatlott. A Londonba beözönlő arany állandóan nagy mennyiségű. Bécsben a devizák irányzata lanyhult és főleg francia váltókat a berlini paritás alatt kínáltak. Londoni csekk 239.375 árfolyammal került a piacra. Londonban augusztus 11-én bécsi számlára 1/2 millió font délafrikai aranyat vásároltak és további 1 millió font arany vételére adtak megbízást. Az Osztrák-magyar bank aranykészlete az új beszerzések folytán augusztus 7. óta 1090.34 millióról 1128.59 millió K-ra emelkedett és a 60 millió K aranyban fizetendő deviza és a 320.5 millió K-ra menő valuták betudásával az érczkészlet 1.509 millió, míg tavaly ugyanezen időben csak 1442.9 millió K volt. A médió-kimutatás még nagyobb aranykészletről fog beszámolni, mert az új beszerzéseket már csak abban tüntethetik ki.

A *belföldi pénzpiacra* az aug. 10-én életbelépett bankkarta azokra a czégekre nézve, amelyek a legolcsóbb tételeket elvezték eddig, kisebb-nagyobb drágulást idézett elő, ez idő szerint azonban ez még ugyszólván nem érezhető, mert a kérdéses czégek jóelőre jelentékeny készleteket szereztek be maguknak, úgy, hogy nem volt szükségük arra, hogy keresletükkel a bankokhoz forduljanak. Egyébként a *medió* meglehetősen szilárdulást okozott és a jegybanknál a benyújtások aug. 10-ike óta különösen erősen emelkedtek, úgy hogy az aug. 15-iki jegybankkimutatás — értesülésünk szerint — ismét igen csekély adómentes jegyforgalmat fog feltüntetni. Az aug. 7-iki kimutatás szerint a jegybanknak július végi adóköteles jegyforgalma (3 millió korona) aug. 7-ig teljesen eltűnt és 32.2 millió korona adómentes jegyforgalomnak adott helyet, mert a váltótárca 148.1 millióval csökkent és a lombard csak 7.4 millióval szaporodott.

A *nemzetközi pénzpiacra* a helyzet állandóan kedvező. E néten ismét két kamatláb-leszállítás történt: a *norvég* jegybanké 5^{1/2}/o-ról 5/o-ra és a *finn* jegybanké 6^{1/2}/o-ról 6/o-ra. *Berlinben* a pénzpiac átmeneti szilárdulás után ellanyhult s a 3/o-ra emelkedett magándiszkont 2^{3/4}/o-ra ment vissza. *Párisban* 1/o, *Londonban* 1^{1/4}/o a magánkamatláb.

A nagy jegybankok legutolsó kimutatása a következő:

<i>Osztrák-magyar bank:</i>	jul. 30.	aug. 7.
	k o r o n a	
Érczkészlet...	1,511.388,000	1,509.089,000
Váltótárca ...	551.784,000	511.109,000
Lombard ...	68.992,000	67.820,000
Bankjegyforgalom ...	1,914.442,000	1.876.899
Adómentes jegytartalék ...	1)	32.189,000
Bankkamatláb ...	4/o	4/o

<i>Német birodalmi bank:</i>	jul. 30.	aug. 7.
	m á r k a	
Érczkészlet...	1,096.763,000	1,102.317,000
Váltótárca ...	917.905,000	880.654,000
Lombard ...	90.147,000	69.268,000
Bankjegyforgalom ...	1,519.319,000	1,480.938,000
Adómentes jegytartalék ...	204.494,000	177.000,000
Bankkamatláb ...	4/o	4/o

<i>Angol bank:</i>	jul. 31.	aug. 6.
	font sterling	
Érczkészlet...	37.120,000	36.057,000
Váltótárca ...	28.844,000	28.520,000
Bankjegyforgalom ...	29.533,000	29.899,000
Összes tartalék ...	26.037,000	24.608,000
Bankjegytartalék ...	24.510,000	23.035,000
Bankkamatláb ...	2 ^{1/2} /o	2 ^{1/2} /o

Francia bank:	jul. 31.	aug. 6.
	f r a n k	
Aranykészlet	3,192.012,000	3,212.206,000
Ezüstkészlet	907.201,000	906.935,000
Váltótárca	877.513,000	688.491,000
Bankjegyforgalom	4,797.455,000	4,784.936,000
Bankkamatláb	3%	3%
1) Adóköteles jegyforgalom	3.054.000 K.	

Az értéktőzsde néhány nap óta azt a benyomást kelti, hogy a javulás, amelyről már több ízben megemlékeztünk, tartóssá válhatik. Csak a nagyközönség tartózkodása és a spekulációs kedv hiánya áll útjában annak, hogy a börzék barátságos diszpozíciója kellő kifejezésre jusson. A törökországi események, amennyire eddig áttekinthetők, nem veszedelmesek, ha csak valami komplikáció nem következik be. A török birodalomban gyorsan megbarátkoztak az ifjú török-reformokkal, mert az új irány a korrupciót tüzzel-vassal kiirtotta és nemcsak a politikában, de a belső adminisztrációban is európai mintára óhajt berendezkedni. A régi rendszer hívei ellentállást nem fejtenek ki többé és teljes megadással fogadják az új vezetők rendelkezéseit. A kedvező jelzéseket csak egy kis incidens zavarta meg, amely a bolgár határon történt, ahol török és bolgár határőrök esetepatét rendeztek. Nem valószínű azonban, hogy ilyen kis esetek nagyobb következményeket vonjanak maguk után. Közben az európai diplomácia figyelmét az angol király utazása köti le. Az angol uralkodó a német császárt, majd a mi királyunkat is meglátogatta. Könnyen meglehet, hogy a találkozások alkalmával a török eseményeket is megbeszéljük, hiszen Revalban is hasonlóan cselekedtek. De föl kell tételoznünk, hogy olyan módozatokat állapítanak meg, amelyek előfeltételeit a török fordulat rokonszenves megítéléséből merítik. A nagy börzéken legalább igen kedvezően ítélik meg a külpolitikai helyzetet és dicsérik az angol király eljárását, aki az európai béke érdekében erős munkát fejt ki. A pénzpiac helyzete is elég kedvező, bár egyik-másik helyen nagyobbodott a pénzszükséglet, de a legkritikusabb helyen, Németországban, a feszültség alábbhagyott és így nem tetelezhető föl, hogy az idén ősszel a tavalyihoz hasonló események következhesse be. Szerdán intézték el a médió-halasztást, még pedig simán és gyorsan. A bankkartel halasztás fejében ugyanazt a kamatot számította, mint legutóbb. A halasztandó anyag ismét kisebbedett, ami természetes, mert az új vevők hiányzanak és a régiék minden kínálkozó kedvező alkalmat arra használnak föl, hogy ügyleteiket lebonyolítsák.

A nemzetközi piacon nagyobb mozgalmak voltak, mint azt az utóbbi időben megszoktuk. Ismét a bankpapirok keltettek nagyobbotok érdeklődést, mert a mit eddig a bank és pénzügyintézetek mérlegeiről közöltek, tetemesen túlhaladta a várakozást. Az Osztrák hitelintézet félévi mérlege valószínűleg rekordszámra ment. Erre a meglepetésre még Bécsben sem voltak elkészülve, pedig már hetek óta rebesgették, hogy a várható eredmény nem lesz olyan rossz, mint előre mondták. Kellemesen hatott, hogy a kimutatott nyereségtöbblet a legitim banküzletből eredt, bár a petróleumüzlet révén nem kellett semmit sem leírni és egyeb előre nem látott veszteség sem érte a hitelintézet kiterjedt üzemet. Nem csoda, hogy a mérleg közzététele arra buzdította a kis spekulánsokat, hogy sürgősen földözzenek, mert most már tisztán látják, hogy a nyáron jegyzett árfolyam nem felelt meg a reális belértéknek. Így történt, hogy az osztrák hitelrészvény 626 koronáról 635 koronáig emelkedett, végül 632.— K áron zárult. A Magyar ált. hitelbank csak augusztus 14-én teszi közzé félévi mérleg-kimutatását, a melyet már most a legkedvezőbb hírek előznek meg, a mi érthe-

tővé teszi, hogy e papír 738 koronáról 746 koronáig emelkedett, zártakor 746.50 K áron jegyezték. Az államvasut-részvény 1—2 korona keretében ingadozott; csupán azt kell följegyeznünk, hogy a részvényekből ezen a héten is nagy tétel került a spekulánsok kezéből a tőkepenészek kezébe, a kik lankadatlan lelkesedéssel váltják magukhoz a piacra hozott árut. A déli vasut-részvény folytatólagos realizálás nyomán 108 koronáig hanyatlott, majd erőteljes intervenciós vásárlások folytán 113 koronáig emelkedett és végül 114.— K áron zárult.

Föltűnő volt, hogy a rimamurányi-részvény az egész héten hanyatlott. Ennek a magyarázata abban rejlik, hogy a vásárok leszállításáról beszéltek. A bécsi vaspiacz ezekkel a hírekkel szemben higgadt magatartást tanúsított, nálunk azonban jobban reagáltak és a rimamurányi részvényt folyton áruba bocsátották, nem törődve azzal, hogy az idei osztalék jóval nagyobb lesz a tavalyinál. A jelzálogbank-részvény és a hazai bank-részvény alig változott, a leszámítolóbánk-részvény kissé javult, mert a bank félévi üzleteredménye alighanem túlhaladja a tavalyit, Csak a közlekedési vállalatok részvényeivel nem törődtek semmit. Ennek következtében a városi villamos és a közúti vasut-részvény ára alig változott.

A készáru-piac forgalmának pangása méltó föltűnést kelt, mert a holt idény vége felé közeledik és pénzügyintézetek és iparvállalataink eddigi üzleteredményeiről most már alaposabb tájékozást lehet nyerni. Amde a komoly vevők hiányoznak és így üzletről szó sincs.

A sorsjegypiacon valamivel több üzlet volt, mint az előző héten. A bazilika-sorsjegy 75 fillérrel, a magyar vöröskereszt-sorsjegy 25 fillérrel, az olasz vöröskereszt-sorsjegy 1 koronával, a bécsvárosi nyereségekölcsön 20 koronával, a budavárosi sorsjegy 25 koronával hanyatlott, ellenben az osztrák hitel-sorsjegyért 7 koronával nagyobb árat fizettek.

A valuta és ércváltó ára ismét kisebbedett, mert ez idő szerint nálunk van a pénznek legnagyobb ára. Hogy ennek következtében az aranybeözönlés napirendre kerül, kitűnik abból, hogy most már a jegybank megbízásából érdeklődnek aranybehozatal végett. A jegybank vezetői a kínálkozó alkalmat fölhasználják az aranykészlet gyarapítására, ami ezuttal nagyobbára rudarany felhalmozásának formájában történik. A német márkabankjegy 5 fillérrel, a francia bankjegy 12½ fillérrel, az olasz 15 fillérrel, a londoni váltó 7 fillérrel, az olasz váltó 20 fillérrel csökkent.

A járadékpiacon nagyobb üzlet nem volt. Az árak nagyobbbrészt gyöngeségre hajlottak. A magyar koronajáradék 10 fillérrel, a magyar földteherkötvény 25 fillérrel, az osztrák koronajáradék 31 fillérrel, az osztrák aranyjáradék 23 fillérrel, a 4¼%-os bosnyák kölcsön 25 fillérrel csökkent.

Az e heti jelentékenyebb árváltozások a következők:

	aug. 5.	aug. 12.	Változás
Magyar koronajáradék 4%	92.95	92.85	— 0.10
Magy. földteherment.	93.50	93.25	— 0.25
Hazai bank	276.50	278.50	+ 2.—
Horv.-szlav. jelzálogbank	225.—	218.—	— 7.—
Magyar hitel	741.50	746.50	+ 5.—
Osztálysorsjáték	1600.—	1580.—	— 20.—
Leszámitolóbánk	469.50	471.50	+ 2.—
Osztrák hitel	628.—	632.—	+ 4.—
Kereskedelmi bank	3335.—	3327.—	— 8.—
Bpest-lipótvárosi tkp.	158.—	162.—	+ 4.—
Magyar orsz. közp. takaréék	1595.—	1590.—	— 5.—
Pesti hazai I. takaréék	18310.—	18225.—	— 85.—
Első magyar ált. biztosító	9650.—	9700.—	+ 50.—
Magyar jégbizt.	292.—	300.—	+ 8.—
Concordia gőzmalom	175.—	179.—	+ 4.—
Beocsini cementgyár	543.—	540.—	— 3.—
István téglagyár	250.—	240.—	— 10.—

	ang. 5.	aug. 12.	Változás
Drasche téglagyár	446.—	444.—	— 2.—
Magyar aszfalt	153.—	150.—	— 3.—
Danubius hajógyár	228.—	227.—	— 1.—
Rímamurányi vasmű	558.—	557.—	— 1.—
Kábelgyár	635.—	628.—	— 7.—
Magyar ruggyantaáru	368.—	363.—	— 5.—
Royal nagyszálló	150.—	155.—	+ 5.—
Adria tengerhajó	398.—	400.—	+ 2.—
Közúti vaspálya	536.—	536.25	+ 0.25
Déli vasut	113.50	114.—	+ 0.50
Oszták-magyar államvasut	692.—	693.—	+ 0.50

A **külföldről** érkezett részletes tudósításaink a következők:

Berlinben az üzlet szilárd, csak a tengerhajós részvények ára gyöngült, mert a hajómunkások általános sztrájkmozgalmától tartanak. Följegyzendő, hogy a vasbányapiacz, amelyről már régóta igen kedvező hírek érkeznek, tünt ki szilárdsága által.

Párisban az üzlet iránya átmenetileg gyöngült. A járadékpiacon realizáltak, minek következtében a belföldi járadék ára lemorzsolódott, míg a külföldi járadék tartott áron kelt el. A török piacz tartott, de üzletelen volt. A rézbányapiacz is kissé nyugodtabb, mert a nagy spekulánsok nyereségbiztosító műveleteket végeztek. Az aranybányapiacz tartott. Csak a gyémántbánya-részvények ára lemorzsolódott.

Londonban tartott áron folyt a vásár. A konzol szilárd áron kelt el. A külföldi járadék tartott áron került forgalomba. Az amerikai vasutak ára kissé lemorzsolódott. Az aranybánya-részvények realizálások folytán gyöngültek. A rézbányapiacz is kissé olcsóbbodott.

Newyorkban néhány napi szilárdság után reakció állott be, a mit részben londoni eladás, részben nyereségrealizálás okozott.

Bécsben az Osztrák hitelintézet kedvező félévi mérlege buzdította a spekulánsokat, a kik a többi bankrészvényt is szívesen vásárolták. Utóbb az irányzat nyereségrealizálás következtében gyöngült, csak a déli vasut-részvény nagy vásárlások nyomán emelkedett. A vaspiazz értékei és a vasut-részvények tartottak. A készpénzpiaczon a vas- és gépgyár-részvények keresettek voltak. A dohányorsójegy a párisi jegyzéssel egyetértően hanyatlott. A járadékpiazz változatlan. A devizák hanyatlottak.

A gabonatözsdeiről.

Budapest, 1908. augusztus 12.

A gabonaüzlet élénksége a tudósítási héten némileg alábbhagyott, mivel a fogyasztás tartózkodó álláspontot foglal el. A külföldi árvaltozásai alig érintik piacunk irányzatát, áraink teljesen a mi viszonyaink és eseményeink szerint alakulnak.

A **kinálat** a Bánságban, a Bácskában, a Tiszavidéken és Szerémségben igen kielégítő. Bőséges kinálat főleg a Bánátban észlelhető, a mi könnyen magyarázható is, mert eltekintve attól, hogy a Bánátban az ideai eredmény a legjobb volt az egész országban, a tavalyi inséges viszonyok után a gazdák kényszerítve látják magukat, termésüknek legalább egy részét pénzzé tenni. A bő kinálat következménye, hogy az árak a hét folyamán bár csekély üzlet mellett lassan lemorzsolódtak. A piacz felvevőképessége ez idő szerint igen csekély és az arbitrázs eladásait csak árváltozatok árán tudja felvenni.

A tengeri és a takarmánycikkek fejlődésére vonatkozólag, az esős időjárás következtében jobb hírek érkeztek, ami az árak gyengülésében kifejezésre is jutott.

Az egyes cikkek e heti üzletmenete következőkép folyt le:

Buza. A malmok egyelőre ellátták magukat rövid időre nyersanyaggal és most csak későbbi szállításra vásárolnak. E héten mégis tartózkodó álláspontot foglaltak el, mivel azt remélik, hogy későbbi szállításra olcsóbb árakon fognak beszerzéseket eszközölhetni. A heti forgalom 200.000 mm. volt egyenlegként 15 fillérral olcsóbb árak mellett.

Rozs. A kinálat javult, főleg a Nyírség bő ajánlatokkal látja el a piacot. A helybeli fogyasztás még némi érdeklődést mutat, Ausztria felé azonban az üzlet megakadt. Jegyez 9.20 K-t helybeli paritásban és 8.60 K ab Nyiregyháza.

Tengeri. A tengeri árat az árutulajdonosok napról-napra emelik, ami sikerül is, mivel kevés készlet van; a fogyasztás pedig utalva

lévén az árura, kénytelen a magasabb árt is megadni. A készáru az augusztusi tengeri árfolyamához alkalmazkodik, mely egyes czegek „ring”-törekvései folytán emelkedik.

Zab. Daczára annak, hogy immár kétségkívül megállapítható, hogy az ideai termés, alig gyenge középszerű, még mindig nem nyilvánult érdeklődés iránta. A fogyasztás megvásárolja a legszükségesebb mennyiségeket 8.15—8.35 K között.

Arpa takarmánynak, változatlan irányzatú. A kinálat mérsékelt, de a vételkedv is csökkent kissé. Jegyez 7.70 K-n helybeli paritásra.

A **határidő-üzletben** feltűnően csekély üzlet bonyolítódik le. A spekuláció nem vesz részt, mivel nem lát elegendő indokokat az árak emelkedésére, eladásokba pedig még sem mer bocsátkozni, mert azt a jelenlegi árak mellett nagyon kockázatosnak tartja.

Az e heti záróárfolyamok a következők:

	6.	7.	8.	10.	11.	12.
Buza októberre	11.18	11.13	11.17	11.14	11.10	11.18
Rozs októberre	9.27	9.22	9.26	9.25	9.21	9.26
Tengeri augusztusra	7.72	7.73	7.73	7.70	7.65	7.68
1909. májusra	7.32	7.31	7.29	7.20	7.14	7.18
Zab októberre	8.23	8.17	8.17	8.13	8.13	8.15

A malmok jó vételkedvet tanúsítottak és ezért az üzlet megszilárdult.

NYILTTÉR.

(Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Váltó- és folyó-számlai

kamattáblák

Szerkesztette

MURAI ARTHUR

a Magyar Általános Takarékpénztár matematikusa

Tartalmazzák 1-1.000.000-ig terjedő bármely kamatszámnak 93 kamattal mellett kiszámított kamatját.

Ára **15** korona

BANKOK, takarékpénztárak, szövetkezetek, iparvállalatok, nagykereskedők és mindazok, akik váltók leszámításával és visszleszámitolásával foglalkoznak, folyószámlákat vezetnek vagy azok felett rendelkeznek, váltók leszámításánál és folyószámlák lezárásánál rendkívüli hasznát vehetik, mivel ezen táblák segítségével nemcsak rendkívül gyorsan lehet dolgozni, hanem főleg az ellenőrzés szempontjából óriási előnyökkel bír.

Megrendelhető a

»Magyar Pénzügy« szerkesztőségében. V., Sas-utca 13.

Az új vámtarifák kézikönyve,

betűsoros tárgymutatóval,

Ára füzve 4 kor. Vászonskötésben 4 kor. 60 fill.

Megrendelhető a »Magyar Pénzügy« kiadóhivatalánál,
Budapest, V., Sas-utca 13.

Magyarország Nagy Országos

Czimtára,

Horvátország, Bosznia és
Herczegovínát beleértve.

Most
ujjonnan jelent meg.

Leuchs czimtára, Magyarország, Horvátország, Szerbia, Bosznia és Herczegovínáról a legteljesebb, a legkimerítőbb és egyetlen különleges czimtára ezen országoknak.

Tartalmának gazdagsága és beosztásánál fogva, minden kereskedőnek és iparosnak nélkülözhetetlen segédeszközt nyújt vevőterületük kiterjesztésére és előnyös beszerzési források megismerésére.

Az 1908-iki új kiadás kb. 2000 nagy oktáv oldal terjedelmű tartalmazza 6000 helységről a bejegyzett és be nem jegyzett kereskedők, iparosok, nagybirtokosok, orvosok, ügyvédek, szállodák és a legtöbb iparos stb. stb. czimeit szakmák szerint rendezve.

Minden város és helységhez kimerítő forgalmi és statisztikai adatok vannak csatolva, valamint helység, szakma és beszerzési forrásokról szóló tárgymutató.

■ Egy kötött példány ára 36 korona. ■

Kapható bérmentve a Magyar Pénzügy kiadóhivatalában,
Budapest, V., Sas-utca 13.

KÜLÖNFÉLÉK.

Allami és községi pénzügyek.

Szatmár város vízvezetési kölcsöne. Szatmár város közgyűlése elhatározta, hogy a város csatornázására és vízvezeték építésére 3½ millió K kölcsönt vesz fel.

Nagykároly város új kölcsöne. Nagykároly város közgyűlése elhatározta, hogy a Pesti hazai első takarékpénztár-egyesülettől 86,000 K kölcsönt vesz fel.

Besztercebánya 1908. évi költségvetése szerint a bevétel 538,107, a kiadás 612,181 K lesz. A 74,073 K hiányt 40%-os pótdóval fedezik. A város tiszta vagyona 2.453,915 K értékű.

Miskolc költségvetése. Miskolc város 1909. évre szóló költségvetési javaslata szerint a pénztár 1909. évi költségvetési kiadási főösszege 1.217,000 koronát, a bevételi főösszege pedig 824,000 koronát tesz ki és így a pótdó által fedezendő hiány 393,000 korona, melynek megfelelően 600,000 korona egyenes államadót véve alapul, a főszámvévo 66 százalékos pótdó kivetését hozza javaslatba, mely az 1908. évi 61 százalékkal szemben 5 százalék emelkedést mutat. Ez a pótdó-többlet azonban, miután a törvényhatósági utadó czimén kivetendő pótdó az eddigi 10 százalék helyett 5-6 százalékban fogják megállapítani, a házi pénztár kivetendő pótdójában kiegyenlítést talál. A főszámvévo költségvetési javaslatát a pénzügyi bizottság elfogadta.

Bank- és hitelügy.

Kiss Károly és társa bank rt. czég alatt a Kiss Károly és társa-féle osztálysorsjegyelárusító-üzletet részvénytársasági alpra fektették 500,000 K alaptőkével (1250 drb 400 K névértékű részvény.) Az igazgatóság egyedüli tagja: Gerber Benjámín. A felügyelő-bizottság tagjai: Perlberg Simon, Hirschl Hugó és Mayer Ernő dr. Czégvezetők: Gerber Albert és Marx Ádám.

A Rákosvidéki takarékpénztár m. szöv. (VII., Rákóczi-ut 70.) ellen az Erzsébetvárosi népbank és vállalkozás rt. egy 4555 K-t tevő követelés alapján csődöt kért.

A Pestmegyei takarékpénztár m. sz. (Hajós-u. 25.) elhatározta a felszámolást. Felszámolók: Róna Arnold, Friedmann Ignác, Biasini Dávid, Platschek Vilmos, Fleischer D. Gyula dr.

A Gazdasági takarékpénztár és hitelszövetkezet (V., Szabadság-tér 6.) üzleti könyveit a büntető törvényszék vizsgálóbírója bűnügyi zárlat alá vette. Az intézet vezérigazgatója, Fischer Károly ellen ugyanis bűnvádi feljelentést tettek csalás miatt. Maga a szövetkezet

teljesen jelentéktelen. Kölcsönállománya 20,000 K-n alul van és már korábban végrehajtásokat vezettek és csődöt kértek ellene, többek között házbér-tartozás czimén, de sikerült kiegyezni.

A Leszámitoló- és hitelbank m. szöv. (VII., Erzsébet-körút 42.) augusztus 23-án rendkívüli közgyűlést tart a felszámolás kimondása tárgyában.

Az Oesterreichische Kreditanstalt (Bécs) az 1908. év első felében 7.942,770 (+ 820,109) K tiszta nyereséget ért el. A bruttó bevétel 12.985,515 K volt, 1.272,545 K-val több, mint tavaly. A kiadások ezzel szemben 4.590,308 K-ról csak 5.042,744 K-ra emelkedtek és így a tiszta nyereség a legnagyobb, amit az intézet eddig az első felében elért. A nyereség- és veszteség-számla főbb tételei az utolsó öt évben ekként alakultak:

	1904.	1905.	1906.	1907.	1908.
	m i l l i ó k o r o n a				
Bruttó bevétel	7-388	8-146	9-460	11-713	12-985
Jutalékok	1-473	1-633	1-861	2-165	2-389
Kamatok	4-794	5-036	5-874	7-720	8-162
Devizák	0-230	0-266	0-254	0-297	0-364
Értékpapírok	0-594	0-804	0-900	0-732	1-250
Kiadások	3-412	3-544	3-808	4-590	5-042
Tiszta nyereség	3-976	4-603	5-651	7-123	7-942

Községi takarékpénztár Makón. Makó város közgyűlése elhatározta, hogy községi takarékpénztárt állít fel. Az intézet alapszabályait a városi ügyész már elkészítette s azt a szeptemberi közgyűlésen fogja a képviselőtestület letárgyalni.

A Monorkerületi hitelbank rt. aug. 8-án tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta az alaptőke felemelését 300,000 K-ról 450,000 K-ra. 750 drb 200 K névértékű részvénynek 220 K árfolyamon való kibocsátása útján. Két régi részvény alapján augusztus 25-ig egy új részvény opcionálható.

Az Aradi ipar és népbank rt. 1907. évi közgyűlési határozatait, mint annak idején jelentettük, a Kuria megsemmisítette. A Kuria ítéletének, mely tudvalevőleg a két elsőfoku bíróság ítéletének teljes ellenkezője, indoka az volt, hogy a múlt évi közgyűlésen nem engedték szavazni azokat az új részvényeseket, a kiknek részvényesi jogaik a közgyűlés évében kezdődtek. A Kuria ítélete következtében az intézet aug. 9-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen ismét kimondták az érvénytelenített tavalyi közgyűlésen hozott határozatokat. Ezzel a ténynyel befejezést és elintéztést nyert az a konfliktus, a mely részvényesek között keletkezett.

Kamatláb-változások. A Pápai takarékpénztár a betéti kamatlábat aug. 16-tól 4%-ra szállítja le.

Biztosítás.

Az Adria biztosító társulat magyarországi osztályát magyarországi igazgatósággá változtatta át. Igazgatónak kinevezettek: a magyarországi osztály jelenlegi vezértitkára, Sebestyén Henrik és a Duna biztosító társaság budapesti fiókigazgatóságának eddigi intézője, Reiner Mihály.

A Duna biztosító társaság magyarországi főnökévé Reiner Mihály helyére Wurm Adolf neveztetett ki.

Ipar.

Magyar alkoholmentes italgyár rt. czég alatt új alkoholmentes italgyár alakult Budapesten 70,000 K alaptőkével (350 drb. 200 K névértékű részvény.) Az igazgatóság tagjai Csicsáki János és Molnár József. A felügyelő-bizottság tagjai: Csernoch János, Romhányi Ignác, Murányi József és Mayer Adolf.

A Borsodi acél- és szerszámárugyár rt., mely főtelepét 1907-ben helyezte át Kassáról Budapestre, az 1907. decz. 31-én lezárt mérlegében mutatkozó 333,939 K (1906-ban 218,832 K) veszteség rendezésére az 550,000 K részvénytőkének 30%-ra — 165,000 K-ra — való lebélyegzését határozta el. A vállalat, mely üzemét egyelőre be-szüntette, most új tőkét keres, melyet ha nem tud beszerezni, likvidálni fog. A társaság már megalakulása óta fizetési zavarokkal küzdött és gyártmányainak minősége sem volt megfelelő úgy, hogy az új tőke az üzem teljes reorganizálása céljából szükséges.

A Grafikai intézet és számlakönyvek gyára rt. az 1907/8. üzleti évben 131,587 (1906: 162,706) K bruttó bevétellel dolgozott

amből a költségek levonása után 38,982 K tiszta nyereség maradt, az előző évi 38,181 K-val szemben, ami a 400,000 K alaptőke 9-79/100-os kamatozásának felel meg. A mérleg-tételek (zárójelben az előző éviékek) a következők:

Vagyon: Gyárépület 313,340 (233,765), gyárberendezés 296,347 (290,749), anyagok és folyómunkák 37,163 (38,561), adások 266,571 (139,070), váltók 16,647 (9421), készpénz 9238 (49,552) K. — **Teher:** Alaptőke 400,000 (400,000), értékcsökkenési tartalék 46,347 (22,000), rendes tartalékalap 3000 (0), törlesztéses jelzálogkölcson 129,544 (129,852), hitelezők 308,246 (150,781), átmenő tételek 13,181 (20,305), nyereség 38,988 (38,181) K. Összesen 939,307 (761,119) K.

A Fairbanks mérleg- és gépgyár rt. az 1907. évben 401,854 (1906: 739,638) K bruttó bevétellel dolgozott, a miből a költségek levonása után 17,264 K tiszta nyeresége maradt, az előző évi 65,256 K-val szemben. Ez a nyereség a 700,000 K alaptőke 2,49/100-os kamatozásának felel meg. A mérleg-tételek (zárójelben az előző éviékek) a következők:

Vagyon: Raktár 158,114 (166,226), ingóságok 70,033 (66,087), ingatlanok 342,686 (342,686), pénztár 8,755 (476,295), adások 282,278 (239,460), szabadalmi jogok 185,000 (0) K. — **Teher:** Részvénytőke 300,000 (700,000), tartalékalap 954 (841), hitelezők 279,841 (190,315), átmeneti tételek 8,768 (0), értékcsökkenési alap 322,265 (322,265), szabadalmi jog törleszt. 117,775 (0), nyereség 17,264 (65,256) K. Összesen 1,046,869 (1,290,754) K.

Uj aczélaru-gyár Rimaszombatban. Rimaszombatban német aczélgyárosok új aczélaru-gyárat építenek. A város 4000 négyszögöl telket adott a gyár építésére díjtalanul, továbbá 30,000 K készpénz-segítséget olyképp, hogy ennek első harmada akkor fizetendő, mikor a vállalkozók az építkezésbe és gépekbe 200,000 K befektetését igazolják; második harmada a következő év január hónapjában, s a harmadik harmada, az erre következő év január havában fizetendő. A város a vállalat részére 15 évi pótdómentességet biztosít, s az építkezéshez szükséges téglát ezenként 32 K kedvezményes áron adja. A vállalkozók viszont kötelezik magukat, hogy még 1908-ban legalább 200,000 K-t fektetnek be a gyárba, mely önálló aczélaru-gyár lesz, azt legalább husz évig üzemben tartják, s megengedik, hogy a város a 30,000 K segítséget bekebelezze a gyártelepre. A bekebelezés csak 15 év múlva törölhető s ha a gyár 15 éven belül megszűnnék, az összeget a város a vállalkozókon, vagy a jogutódokon behajthatja.

Papír és csomagolópapír-gyár rt. Krassó-Szörény megyében. Krassó-Szörény megye *Pojana-Morulon* községében részvénytársasági alapon papír- és csomagolópapír-gyár van alakulóban. A részvénytőke egyelőre 250,000 K lesz, a mely összeget már a jövő évben a szükséghez képest felemelik. Az új gyár a Bistra folyó partján épül, a mely hegyi folyó ezen a helyen közel 12,000 lóerőt képes produkálni. Az alapítók: a *Winkler testvérek* cég (Szeged), *Holzer Dániel* (Szeged), a *Szegedi bankgyűlés*, *Burdia* Szilárd országgyűlési képviselő, *Popper Ernő* és *Schlenkrich Hans* (Bécs). Az utóbbi lesz a gyár vezetője.

Heves megyei szőlőszeti és mezőgazdasági részvénytársaság. A *Heves-Csány* határában, Budapesttől másfél órai távolságra fekvő *Csányi Ágoston*-féle 300 hold területű mintá szőlőtelepet és az ezzel kapcsolatos 1200 holdas első osztályú földbirtokot egy gyöngyösi konzorcium megvette a tulajdonostól és részvénytársasággá alakítja át. A társaság célja, hogy a szőlőtelepet fokozatosan fejlessze, megnagyobbítsa s a birtok egyéb részein intenzív gazdálkodást folytasson.

Gőztűrés és hajlított butorgyár Gurahonczon. Az arad megyei *Gurahoncz* községben a *Potocki* grófi család gőztűrészt és hajlított butorgyárat létesít. Az építkezéssel *Weszeley Péter* építőmestert bízták meg.

Sörgyár Kaposvárrott. *Krausz Mór* kereskedő *Kaposvárrott* sörgyárat akar létesíteni s erre építési engedélyt és a vízvezeték oda-vezetését kérte a várostól. A városi tanács mindkét kérelem teljesítését javasolja.

Kalapszalag-gyár Szarvukón. *Josef Schwarz Söhne* bécsi cég *Szarvukón*, Sopron-megyében, kalapszalag-gyárat létesített, melynek a kereskedelmi miniszter 1905. szeptember 5. napjától számítandó tizenöt évre az állami kedvezményeket engedélyezte.

A Nagybányai gyümölcserőrtésítő rt. igazgatósági tagjaiva megválasztottak: *Szabó Adolf* (elnök), *Bernhardt Adolf* (igazgató), *Morágyi István* aligazgató, *Dergáts Sándor*, *Farkas Jenő*, *Fülep Gábor*, *Molnár Antal dr.*, *Stoll László*, *Molcsány Gábor* és *Hanzulovics Kristóf*. A felügyelő-bizottság tagjai: *Teleki László* gróf, *Fábián Lajos Moldován* László, *Bónis István* és *Székely Árpád*.

A Első délmagyarországi kalapgyár rt. (Temesvár) gyapjútomp- és kalapgyárat a *simanyulszőráru nagyiparszerű gyártására* is be akarja rendezni. A munkások számát fokozatosan kétszázhatvanra fogják emelni: a befektetendő új tőke 600,000 K. A kormány a vállalatnak jelentékeny anyagi támogatást helyezett kilátásba.

A Czeplédi gazdasági gőzmalom rt. 1907. évi mérlegét 5,892 K veszteséggel zárta. A társaság malma június 17-én leégett és ezért az augusztus 16-án tartandó közgyűlés határoz a társaság további fennállása vagy felszámolása tárgyában.

A Pécsi mezőgazdasági gőzmalom és sörgyár rt. részvényeire a jegyzés eddig oly kielégítő számu, hogy a Baranya-vármegye közgazdaságára kiválóan fontos iparvállalat létrejöttét biztosítva van. A részvényaláírás zárideje: 1908. október 1.

Közlekedés.

A Tátrafüredi h. é. vasut rt. 2.260,200 K alaptőkével (7950 drb elsőbbségi és 3343 drb 200 K névértékű törzs-részvény) alakult meg. Az igazgatóság tagjai: *Hazay Radó dr.*, *Székely Ferencz*, *Füst Bertalan*, *Dalnoky Béla dr.*, *Kállay Zoltán dr.*, *Heidinger Adolf*, *Stromszky Sandor*, *Török Emil*, *Benyouszky Sándor* gróf, *Rosenberg Gyula dr.*, *Knéger Vilmos*, *Matejko Vincze*, *Hermann Henrik*, *Prihwany Oszkár*, *Weisz Miksa dr.*, *Hoepfner Gusztáv*, *Okolicsányi Zoltán dr.*, *Papp Dávid dr.* és *Egger Gyula*. A felügyelő-bizottság tagjai: *Alapi Béla*, *Heidinger Gyula*, *Pallai Sándor dr.* és *Timár Lajos*.

Jogszolgáltatás.

A hiteles czéggjegyzék-kivonatok kiállítása tárgyában a budapesti keresk. és váltótörvényszék elnöke a következő rendeletet adta ki:

A vezetésem alatt álló budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszéknel a czéggjegyzékekben levő bejegyzésekről készített másolatok és bizonyítványok kiállításának eddig szokásban volt az a módja, hogy a czéggjegyzékből a másolatot a felek írták ki és a czéghivatal a másolatra csupán a hitelesítést vezette rá, nem felelt meg a K. T. 7. §-a és az annak alapján kibocsátott 1875. évi 26,922. számú rendelet 20. §-a idevonatkozó rendelkezéseinek. Az idevonatkozó rendelkezés ugyanis, nevezetesen úgy a törvény imperatív rendelkezése (a kivonatok „hitelesített másolatban mindenkinek kiadhatók”), valamint a rendelet azon intézkedése, mely szerint a másolatok és bizonyítványok „a szükséges bélyeg és papír benyújtása mellett, mindenkinek kiadandók”, nem hagy fenn kétséget az iránt, hogy a másolatok hivatalból állítandók ki. Ezen értelmezés mellett szól a telekkönyvi kivonatok kiállítására vonatkozó szabályok analogiája szerint a czéggjegyzékek nyilvánkönyvi rendeltetése s ebből kifolyóan az a körülmény, hogy ha a czéggjegyzékekből kivonatokat készítése a feleknek megengedtetnek, ez könnyen adna alkalmat a bejegyzések megváltoztatására s a czéggjegyzékek bepiszkolására s gyorsabb elröngyöledésére. Minthogy pedig a törvény, illetve rendelet ezen értelmezését folyó évi május hó 4-én 1908. I. 362/3. szám alatt kelt rendelete szerint a m. kir. igazságügyminiszter ur a kereskedelemügyi miniszter ural egyetértve, szintén osztja: a másolatok és bizonyítványok kiállítása körüli eljárás helyesbítése végett a következőket rendelem el:

1. A hiteles czéggjegyzék-kivonatok kiállításának eddig szokásban volt módja f. évi július hó 1-től kezdve akként változik meg, hogy ezentul a teljes czéggjegyzék-kivonat a czéghivatal állítja ki, vagyis nemcsak a hitelesítést, hanem a bejegyzésnek a czéggjegyzékből való kimásolását is a czéghivatal végezi. 2. A felek a másolatokat a szükséges bélyeg és az eddig is használatban volt úrlap benyújtása mellett, előszóval rendelik meg a czéggjegyzékvezetőnél, a ki a rendelést, a felek jelentkezésének sorrendjében, folyószám alatt lajstromba bejegyezi és ebben a megrendelés napját, a megrendelőt, a czéget és a benyújtott bélyegjegyek számát és nemét is megjelöli. 3. A megrendelőnek, ha megkívánja, a megrendelésről a czéggjegyzékvezető aláírásával és a hivatal pecsétjével ellátott, az átvett bélyegek értékét is feltüntető elismervény adandó. A megrendelt kivonatokat a czéggjegyzékvezető megrendelésük sorrendjében készített el és ha a megrendelő valamely hivatalos személy előtt ismeretes, öneki, ellenkező esetben pedig a megrendelési elismervény bemutatójának szolgáltatja ki, a föl nem használt bélyegjegyek visszaszolgáltatása és az átvételnek a megrendelési lajstromban való elismerése mellett. 5. A lajstromba a felektől vagy a hatóságoktól érkező írásbeli megrendelések is bejegyzendők s e mellett megjelölendő az a nap, a melyen a kiadott okiratok hozzá-

juk elküldötték. 6. Ugyanezen módon adatnak ki a czégjegyzékre vonatkozó hivatalos bizonyítványok is.

A részvénytársasági közgyűlés összehívása. A közgyűlés összehívása az arra jogosított közeg által történik és csak az ennek összehívása folytán tartott gyűlés tekinthető érvényes határozatok hozatalára jogosított közgyűlésnek.

A szabadkai törvényszék, mint kereskedelmi bíróság a keresetnek helyt adott és az alperes részvénytársaság által 1904. augusztus 4-én tartott rendkívüli közgyűlésnek összes határozatait megsemmisíti. **Indokok:** Felperesek keresetüket többek közt arra is alapították, hogy az 1906. augusztus 14-iki rendkívüli közgyűlés összehívására vonatkozó igazgatósági határozat nem hozott. Felpereseknek ez a panaszuk alapos. Az alperes részvénytársaság alapszabályainak 3. és 14. §-ai értelmében úgy a rendes, mint a rendkívüli közgyűlés összehívása az igazgatóság, nem pedig az igazgatósági elnök hatáskörébe tartozik, a 29. § értelmében pedig az igazgatóság saját üléseiben határoz s érvényes határozat hozatalához az elnökön kívül legalább két igazgatósági tag jelenléte szükséges. Felperesek tagadásával szemben alperes azt, hogy a kérdéses közgyűlés összehívására vonatkozó igazgatósági ülési határozat tényleg hozott, nem bizonyította, sőt L. A. dr. igazgatósági elnök és K. A. igazgató, mint tanúk vallomásából azt állapítja meg a kir. törvényszék, hogy ily igazgatói határozat nem hozott, e végből még igazgatói ülést sem hivatott össze, hanem L. A. dr. igazgatósági elnök egyedül hívta össze a közgyűlést. Minthogy tehát ezekből nyilvánvaló, hogy az 1906. augusztus 14-iki közgyűlés összehívása alapszabályellenes volt, a mely okból az ezen közgyűlésen hozott határozatok érvénytelenek; ennél fogva a keresetnek már ezen az alapon helyt adni s a közgyűlés összes határozatait megsemmisíteni kellett. Téves alperesnek az az érvelése, hogy az alapszabályok 25. §-a értelmében az elnök egyedül is jogosítva van a rendkívüli közgyűlést a K. T. 178. §-eseteiben összehívni, mert az alapszabályok 25. §-ában foglalt azon rendelkezéssel, a mely szerint az elnök képviseli az igazgatóságot a hatóságok és mások irányában, az elnöknek még nincs megadva a jog arra is, hogy az alapszabályok által kifejezetten az igazgatóság hatáskörébe utalt ügyekben az igazgatóság megkérdezése s határozata nélkül egyedül rendelkezék.

A szegedi ítélőtábla az elsőbíróság ítéletét helybenhagyta. **Indokok:** Az elsőbíróság ítéletét indokainál fogva és a felelősségen felhozottakra való tekintettel még azért kellett helybenhagyni, mert ha a rendkívüli közgyűlés összehívását a K. T. 178. §-a alapján a részvényesek követelték is, ez a körülmény nem jogosította fel az igazgatóságot elnököt arra, hogy a rendkívüli közgyűlést önhatalmulag összehívja, annál kevésbbé, mert alperes azt sem bizonyította, hogy az igazgatóság elnöke a rendkívüli közgyűlés összehívása céljából igazgatósági ülést tartani megkérte, hogy arra a felpereseket meghívta, de azok az ülést meg nem jelentek volna.

A Kuria: a másodbíróság ítéletét helybenhagyja indokola alapján és azért, mert a közgyűlés összehívása az arra jogosított közeg által történik és csak az ennek összehívása folytán tartott gyűlés tekinthető érvényes határozatok hozatalára jogosított közgyűlésnek; mert a közgyűlés összehívására jogosított közeg az K. T. 157. §-a értelmében az alapszabályok határozzák meg, az alperesi alapszabályok 14. §-a pedig ilyen közegnek az igazgatóságot jelöli meg és mert abban az esetben, ha a felperesek, mint igazgatósági tagok a K. T. 178. §-a értelmében megtartandó közgyűlés összehívását megkérítették volna, ugyanezen törvényszakas értelmében az érdekelteknek módjukban állott a közgyűlés összehívását az illetékes törvényszék által eszközöltetni. (1908. június 3-án 1067/V. 907. sz.)

A jelzálog-kölcsönök jogi természete. A jelzálog-intézeteknek jelzálogilag biztosított kölcsön-követeléseire harmadik személyek, kik közé a kir. kincstár is tartozik, jogokat nem szerezhetnek.

A titeli bíróság A titeli kir. adóhivatalnak Ask. 1.681/905. sz. a. kelt kimutatása alapján az alzálogjog 56 K 50 f illeték erejéig az 5% kamattalab kitüntetés mellett, a csurgói 2.521. sz. betétben C. 2., 3., és 4. a. az Újvidéki takarékpénztár után a Magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja, mint rt. javára 10,000 K tőke és jár. erejéig bekebelezett zálogjogra a kincstár javára bekebelezettni rendeltetik.

A szegedi ítélőtábla: Az elsőbíróság végzésének megváltoztatásával a titeli kir. adóhivatal a zálogjog bekebelezése, illetőleg felülbekebelezése iránt előterjesztett kérelmével elutasítja. **Indokok:** A csurgói 1.521. sz. tkv. betétben C. 2. sorsz. a. zálogjogilag biztosított s a magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankjára C. 3. sorsz. a. engedélyezett az a 10,000 K követelés, melyre az elsőbíróság a zálogjogot 56 K 50 f és ennek 5% kamata erejéig felülbekebelezni, illetve az alzálogjogot a kir. államkincstár javára bekebelezni rendelte, a folyamodó pénzügyintézet által kibocsátott záloglevelek összességének biztosítására szolgál és ez a körülmény C. 5. sorsz. a. fel is van jegyezve, arra pedig az 1876: XXXVI. t.-cz. 17. §-a szerint, a csőd esetét kivéve, harmadik személyek, kik közé a kir. kincstár is tartozik, jogokat nem szerezhetnek.

A Kuria 1908. április 14. 6.453. sz. alatt a másodbíróság végzését indokola alapján helybenhagyja.

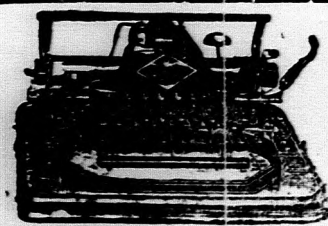
A jogosulatlan telepítés vitathatósága. A jogosulatlan telepítést a váltóbirtokos nem törölvén, annak jogosulatlanságát a perben a maga javára nem vitathatja. (Kuria 257/907. sz. — 1908. április 14.). **A Kuria** mindkét alsóbíróság ítéletét megváltoztatja s a sommás végzés hatályon kívül helyezése mellett felperest keresetével elutasítja.

Indokok: A keresethez A) és B) alatt csatolt váltók előlapján lévő következő kitétel: „Fizetendő Aradon az Osztr.-magy. bank fiókintézeténél W. S. és U. J. czég girószámlája terhére“ telepítési nyilatkozatnak tekintendő, mert az intézvényezett lakóhelyétől, Kisvárdától különböző fizetési helynek (Arad) és az intézvényezettől D. G.-tól, különböző fizető személynek (Osztr.-magy. bank fiókintézete) a kijelölését tartalmazza. Az a körülmény, hogy a kereseti váltók az óvatolásra rendelt határidő leteltéig nem voltak a telepes fiókintézet birtokában, nem vitás, de a kereseti váltók hatlapjára vezetett nyugták keltezéséből is kitűnik, hogy a váltók az Osztr.-magy. bank aradi fiókintézeténél a lejáratú napokon váltottak be. A kifejtettek szerint határozottan telepített és az óvatolásra rendelt határidő lejárt előtt a telepes birtokából kikerült A) és B) alatti váltókra alapított keresettel szemben az alperes sikeresen hivatkozhatott az óvás hiányára és ebből folyóan arra, hogy a felperes az óvatolás elmulasztása folytán a V. T. 43. §-a értelmében az alperes, mint elfogadó elleni váltókeresetét elvesztette. A felperes ugyanis a váltókat jelenlegi tartalmuk szerint érvényesítette, keresetében az alperest ama kötelezettség alapján kérte elmarasztalni, amely kötelezettség az alperest a váltók jelenlegi tartalma szerint terheli s az aradi törvényszék illetékességét is csak a váltókön lévő teljesítés alapján vehette igénybe, ilyen körülmények között pedig a felperesnek az a válaszbeli kérelme, hogy a kereseti váltók ne a jelenlegi, hanem a telepítés utólagos és jogellenes voltára tekintettel, azok eredeti tartalma szerint bíraltassanak el, helyet nem foglalhat. A váltó ugyanis a felperes váltóbirtokossal szemben mindig annak a kereset beadásakor létező tartalma szerint lévén elbírálandó, a váltón levő nem törölt telepítés a felperessel szemben akkor is joghatályosnak tekintendő, ha az tényleg utólagosan és jogellenesen vezetett volt a váltóra. Ehhez képest a Kuria felperest elutasította.

A felügyelő-bizottság büntetőjogi felelőssége. Az osztrák semmitőszék megállapította csőd esetén a szövetséget felügyelő-bizottsági tagjainak büntetőjogi felelősségét, mert nem tudták kimutatni, hogy a fizetésektelenség előre nem látható okok hatásaképp allott elő.

Tisztviselői ügyek.

Vidéki pénzügyintézeti tisztviselők új szövetségei. A *sátoralja-ujhelyi* pénzügyintézeti tisztviselők mozgalmat indítottak, hogy megalakítsák a harmadik magyarországi vidéki pénzügyintézeti tisztviselői körzetet. A szövetség alakuló ülését aug. 15-én tartják. — A *nagykárolyi, csanádi és csongrádi*, továbbá a *pestvidéki* pénzügyintézeti tisztviselők is mozgalmat indítottak, hogy körzeti gócpontokat létesítsenek. A szatmármegyeiek *Nagykárolyban*, a csanád- és csongrádmegyeiek *Hódmezővásárhelyen*, a pestvidékiek pedig *Kecskeméten* vagy *Czeglédén* óhajtkák a körzetek székhelyét létesíteni.

Írógép

munkatárs
eredeti amerikai
azonnal
látható irással.

**Tiszta aczél-
szerkezet**

Gyönyörű szép irással.
Ara teljes
felszereléssel 300 korona.

Tessék pros-
pektust kérni

Írógép

az összes létező gé-
pekhez legolcsóbban

**Amerikai
iroda-butor**

berendezések min-
den kivitelben - - -

Kaufman és Tsa, Bpest, V., Zoltán-u. 16. (Szabadság tér.)

Vegyes hírek.

Képecsétes pénzesborítékok forgalomba bocsátása. E tárgyban a kereskedelmi miniszter 58.316/908. sz. alatt a következő rendeletet bocsátotta ki: Zárva feladandó pénzeslevelekhez egyelőre kísérletképp két pecséttel lezárható borítékokat bocsájtok forgalomba, melyek 170/125 mm. nagyságúak, sárga-barna kenderpapírból csipkézett széllel és a pecsétnyomatok helyét jelölő két környílással készülnek. Ara az ily borítékoknak darabonként három fillér. Lezárva (nem olvasva) feladásra kerülő pénzeslevelet tehát a posta- és távirahivatalnokok ezentúl két pecséttel ellátott borítékban is elfogadhatnak az esetben, ha az e czélra használt borítékokat a kincstár állította elő. Ellenben a magánipar által esetleg forgalomba hozott képecsétes borítékban pénzküldeményt postai szállításra elfogadni nem szabad. Az eddigi ötpecsétes vászombélésű pénzesborítékok továbbra is forgalomban maradnak s nyitva (olvasva) feladott pénzeslevelekre kizárólag ilyeneket kell használni.

A Galántai hitelintézet rt. igazgatósági gyűlésén, Mandlik László titkár-főkönyvelő, helyettes-igazgatóvá lett megválasztva.

A Monorakerületi takarékpénztár igazgatósági elnöke, Gera József meghalt.

Kimutatások.

Assicurazioni Generali. 1908. évi július hóban az életbiztosítási osztálynál 2146 ajánlat 14.263,497 K 19 f biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 1881 kötvény 11.681,110 K 77 f biztosítási összegre állított ki. Folyó évi január elseje óta 11,935 ajánlat 92.702,652 K 40 f biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 10,236 kötvény 79.410,989 K 29 f biztosítási összegre állított ki. Az 1908. január elseje óta bejelentett károk összege 5.599,149 K 64 f-re rug. Az életbiztosítási osztály kimutatott állománya 1907. december hó 31-én 125,445 kötvény után 917.014,396 korona 99 f tőkét és 1.796,397 K 62 f járadékot tett ki, amire készpénzben 264.156,557 K 24 f van tartalékba helyezve. Az 1907. évben az életbiztosítási osztály által kifizetett károk 15.345,532 K 04 fillért tettek ki és az összes ágazatoknál a társulat alapítása óta (1831.) az évenkénti kimutatások szerint fizetett károk 899.042,935 K 20 f-t tesznek ki. A betöréssel szembeni biztosítási osztálynál ugyanezen hónapban 123 káreset jelentett be 17,896,79 K összeggel, f. évi január 1-je óta 736 káreset 174,259,32 K összeggel került bejelentésre.

Közgyűlési határidők.

(A társaság czége mellett levő időpont a közgyűlés időpontja, a zárjel között levő nap a részvények letételének határnapja.)

- Aug. 17. Fairbanks mérleg- és gépgyár rt., V., Dorottya-u. 3., a Budapesti ingatlanbank rt. helyiségében, d. u. 3 óra (aug. 14.).
- Aug. 18. Grafikai intézet és számlakönyvek gyára rt., V., Dorottya-utca 1., a Pesti m. kereskedelmi bank helyiségében, d. u. 5 óra (aug. 14.).
- Aug. 22. Budapesti Napló szerkesztősége mint rt. felsz. alatt, VI., Gyár-u. 1., dr. Steiner Béla ügyvédi irodájában, d. u. 4 óra (rendkívüli).
- Aug. 23. Gazdasági takarékpénztár és hitel szövetkezet, V., Szabadság-tér 6., d. u. 3 óra (rendkívüli).
- Okt. 5. Szabadalmazott önműködő fékkészülék és gépgyár rt., IV., Hungária-szálló.

Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok czéggjegyzéke.**Részvénytársaságok Budapesten.**

Gabonabank részvénytársaság. Hanzély Gyula és Radó Viktor igazgatók töröltettek. Strobenz György igazgató bejegyeztetett.

Kiss Károly és társa bank részvénytársaság. Alakult: 1908. június 30-án. Alaptőkéje: 500,000 K, 1250 drb 400 K-s részvény. Igazgatóság: Gerber Benjámin, czéggvezetők: Gerber Albert és Marx Aron. Felügyelő-bizottság: Perlberg Simon, Hirschl Hugó és Mayer Ernő dr.

Barta Arthur műipari kárpitós és diszitővállalat részvénytársaság. A felszámolás és Unterberg Albert, Vanek Károly és Schwartz Aladár felszámolókat bejegyeztettek.

Budapesti áruforgalmi részvénytársaság. Reiner Zsigmond igazgató töröltetett.

Hunnia magyar géptömitő-anyaggyár részvénytársaság. Gergely Mór czéggvezető töröltetett.

Magyar alkoholmentes italgyár részvénytársaság. Alakult: 1908. július 15-én. Alaptőke 70,000 K, 350 drb 200 K-s részvény. Igazgatóság: Csicsáky János és Molnár József. Felügyelő-bizottság: Csernoch János, Romhányi Ignác, Murányi József és Mayer Adolf, VI., Lehel-u. 8.

Magyar bükkfa-ipar részvénytársaság. Simon Izidor, Egreczky Mihály és Hajzi György igazgatók bejegyeztettek.

Magyar ruggyantaáru-gyár részvénytársaság. Kohnberger Salamon és Miskolczy József igazgatók töröltettek.

Putnoki épületanyag-részvénytársaság. Alakult: 1908. július 19-én. Alaptőkéje: 600,000 K, 3000 drb 200 K-s részvény. Igazgatóság: Serényi Béla gróf, Dobay Aurél dr., Hertelendy László, Korniss Károly gróf, Ullmann Gyula, Veith Sándor dr. és Neumann Adolf. Felügyelő-bizottság: Bibó Lajos, Roth Tivadar, Beck Károly és Neumann Gábor.

Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára. Hevesi Ödön igazgató töröltetett. Szécsi Pál igazgató bejegyeztetett.

Rigler József Ede papírnemű gyár részvénytársaság. Neumann Frigyes igazgató töröltetett.

Teudloff K és Dittrich T. gépgyára részvénytársaság. Huber Artur Henrik czéggvezető, továbbá az alaptőkének 60,000 K-val való fele nélese bejegyeztetett. Jelenlegi alaptőke 663,00 K, 33,000 drb 200 K-s részvény.

Zombor-öbencei helyi érdekű vasut részvénytársaság. Fischer Félix, Kraus József, Fischl Ignác, Poleschenszky Gyula, Romy Béla dr. és Neufeld József igazgatók töröltettek. Kán Béla dr., Klang James dr. és Fodor József igazgatók bejegyeztettek.

Szövetkezetek Budapesten.

Budapesti takarékszövetkezet. Lator Sándor és Platschek Vilmos igazgatók töröltettek.

Részvénytársaságok a vidéken.

Ada. Adavidéki közigazdasági bank részvénytársaság. Sztricszevics Tosó igazgató töröltetett.

Bia. Első biai takarékpénztár részvénytársaság. Girardi Rezső igazgató töröltetett.

Kolozsvár. Economul részvényekre alapított hitelintézet és takarékpénztár. Papp László igazgató bejegyeztetett. Dr. Porutiu Victor igazgató töröltetett.

Malaczkai. Malaczkai népbank részvénytársaság. Dokupil Lajos igazgató bejegyeztetett, Eremit Lajos igazgató töröltetett.

Pancsova. Pancsovai kereskedelmi bank és takarékpénztár részvénytársaság. Lazarevics György dr. igazgató töröltetett. Fischgrund Oszkár igazgató bejegyeztetett.

Soroksár. Soroksári takarékpénztár részvénytársaság. Goldner Jakab igazgató töröltetett.

Csáktornya. Muraközi pezsgőgyár részvénytársaság. Alakult 1908. február 29-én. Alaptőkéje 150,000 K, 300 darab 500 koronás részvény. Igazgatóság: Hirschmann Leó, Hirschmann Nándor, Czvetkovics Antal, Hajós Ferencz dr., Rosenberg Lajos, Strahia Károly, Strahia Ferencz, Forbáth Frigyes dr., Hajós Kálmán dr., Murai Róbert, Ullmann Károly dr. és Isós Viktor dr.

Kecskemét. Kecskeméti baromfi, gyümölcs, élelmiszer és terménykiviteli részvénytársaság. Megszűnt.

Kolozsvár. Kalotaszegi erdőipari részvénytársaság. Veres József igazgató bejegyeztetett.

Miskolc. Miskolcz-diógyőri helyi érdekű vasut részvénytársaság. Dr. Koós Ödön, Tolnay Kornél igazgatók bejegyeztettek.

Moson. Kühne mezőgazdasági gépgyár részvénytársaság. Alakult 1908. május 5-én. Alaptőke 2.000,000 K, 10,000 drb 200 K-s részvény. Igazgatóság: Aich Ferencz, Kühne Károly, Rauchbauer Károly, Szécsi Pál, Weegmann Adolf és Németh Elemér.

Ha személyzetet változtat,

ne mulassza el egy apróhirdetést
közzétenni a „Magyar Kereskedők Lapja“
apróhirdetése között.

Ha állást keres,

ne mulassza el egy apróhirdetést
közzétenni a „Magyar Kereskedők Lapja“
apróhirdetése között.

Nagyszalonta. Gazdák gőzmalom részvénytársasága Nagyszalontán. Rozvány József igazgató bejegyeztetett. Rozvány Jenő dr. igazgató töröltetett.

Nyiregyháza. Nyiregyházai termény- és áruraktár részvénytársaság. Meskó Elek és Klár Gusztáv igazgatók bejegyeztettek. Az alaptőkét 130,000 K-ról 200,000 K-ra emelte fel.

Szabadka. Bácskai papucs- és bőripar részvénytársaság. A felszámolás és Kovács János, Bergl János, Füredi Jakó és Gron Adolf felszámolók bejegyeztettek.

Szeged. Szegedi kerámit- és mütéglagyár részvénytársaság. Glücksthal Lajos, Patzauer Sándor és Ertner Félix igazgatók bejegyeztetett, Kern József igazgató töröltetett.

Temesságh. Első temessághi gőzmalom részvénytársaság. Megszűnt.

Szövetkezetek a vidéken.

Csávoly. Csávolyi tejszövetkezet. A felszámolás bejegyeztetett.

Czrepaja. A czrepajai szerb földmivelők második szövetkezte (szövetkezet korlátlan felelősséggel). Alakult 1903. máj. 4 én
Egyed. Egyedi fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Alakult 1908. június hó 21.

Győr. Győri czipész szövetkezet. Alakult 1908. február 2-án.
Gyűgye. Gyűgyei fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Alakult 1908. április 12.

Hosszúfalu. Hosszúfalusi hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja. Alakult 1908. márczius hó 22.

Ipolynyék. Ipolynyék és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Alakult 1908. július 19-én.

Kapi. Kiszgárd tejszövetkezte Kapin. A felszámolás bejegyeztetett.

Köttse. Köttse községi fogyasztási és értékesítő szövetkezet. A felszámolás bejegyeztetett.

Nagysúr. Nagysúr kerületi fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Megszűnt.

Németkeresztur. Németkereszturi hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja. A felszámolás bejegyeztetett.

Vámosderecske. Vámosderecskei takaré- és önszegélyző korona-szövetkezet. Alakult 1908. május 17.

Szerkesztői üzenetek.

M. B. Dombóvár. Sok igazat találtunk ugyan a két kéziratban, de ma még az abban taglalt kérdések nem eléggé érettek arra, hogy velük foglalkozhassunk.

L. V., Arad. 1. Nem szükséges felbélyegezni. — 2. Déli 12 óráig. — 3. Most nincs Budapesten.

Kiadótulajdonos: Apolló irodalmi és nyomdai részvénytársaság
Helyi és helyközi (interurbán) telefon: 7-99. sz.

Société Lorraine de Dietrich

automobilgyár.

■ TURA-, LUXUS- ÉS ■
TEHER-AUTOMOBILOK.

— Gyárak: —

Luneville, Neuilly sur Seine és Argenteuil.

Alaptőke 15 millió.

Magyarországi vezérképviselőt:

Budapest, V., József-tér 3. sz.

■ Telefon 91-57. sz. ■

3137-707

HOLLANDI életbiztosító részvénytársaság

(Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)

AMSTERDAM

Magyarországi igazgatóság: Budapest, VIII., Rákóczi-ut 1.

Az 1905. év végén a biztosítások összege a 300 000 000 K-t meghaladta a díjtartalékok összege: 86.846.253 34 K.

A díjtartalék az összes bevételeknek 50-17%-át teszi.

Liberális feltételek, legolcsóbb díjak.

Prospektusokkal és felvilágosításokkal szívesen szolgál az igazgatóság és a társaság hivatalnokai, valamint képviselői az ország egész területén

Fővárosi Nyomda

vonalzó és
könyvkötő r.-t.

Budapest

Podmaniczky-
utca 39. szám

Telefon sz. 28-17

Készít mindennemű nyomtatványt díszes és modern kivitelben, úgymint: hírlapokat, folióiratokat, kereskedelmi nyomtatványokat, részvényeket, betéti befizetési könyveket, árjegyzékeket, évi jelentéseket, zárszámadásokat, törlesztőleveket, számlákat, levélpapírokat, stb.

Üzleti könyveket

a kereskedelem és bankszakma minden ágazata számára, saját v. bármilyen minta után, tartós és célszerű kivitelben jutányos áron gyártunk. Vonalzó intézetünkben mindennemű vonalzási munkát a legrövidebb idő alatt készítünk.

A bélyeg- és illeték-törvények és szabályok magyarázata

a hivatalos összeállítás szakaszai és tételeihez

írta: nagymartoni László Pál,

kir. tanácsos, pénzügyigazgató,

a m. kir. központi díj- és illetékkiszabási hivatal főnöke.

Ötödik átdolgozott és bővített kiadás.

Ára bérmentve csinos vászonkötésben 9 korona.

Megrendelhető a Magyar Pénzügy kiadóhivatalában,

Budapest, V., Sas-utca 13. szám.

Könyvszükségletünket

legcélzertűbben és legolcsóbban a „Magyar Kereskedők Lapja” kiadóhivatalánál — Budapest, V. Sas-utca 13. — szerezhetjük be.

Pályásati hirdetmények.

A Tiszafüredi kefégyár és hengermalom rt. igazgatósága Tiszafüreden

főkönypelői állásra

pályázatot hirdet.

Pályázhatnak kellő gyakorlattal bíró, mérlegképes egyének. **Évi fizetés 1200 K és 300 K lakber.** Ha az alkalmazandó tisztviselő teljesen kielégítő működést tanusít, az igazgatóság a körülményekhez képest vagy külön jutalékban részesíti, vagy javadalmazásának felemelése iránt intézkedik.

A kellőképpen felszerelt folyamodványok a Tiszafüredi kefégyár és hengermalom rt. igazgatóságához Tiszafüreden **f. é. augusztus 22-ig** adandók be és az állás azonnal elfoglalandó. A szakmában jártassággal bírók vagyis akik kefégyárban működtek, előnyben részesülnek.

Tiszafüred, 1908. augusztus 4.

3518

Az igazgatóság.

A Lajosmizsei takarékpénztár részvénytársaság, Lajosmizsén.

gyakornoki állásra,

egyelőre havi 60 korona fizetéssel, pályázatot hirdet.

Felsőkereskedelmi iskolát végzett egyének sajátkezűleg irt pályázati kérvényüket, érettségi bizonyítványuk másolatával, **augusztus hó 22-ig** az igazgatóságához adhatják be.

Lajosmizse, 1908. augusztus 6-án.

3520

Az igazgatóság.

A Szikszói hitelintézet mint részvénytársaság Abauj-Szikszón

gyakornoki állásra

pályázatot hirdet.

Pályázhatnak felső kereskedelmi iskolát végzett egyének. **Fizetés havi 60 korona.** Az állás szeptember 1-én foglalando el. Pályázatok **augusztus hó 24-ig** nyújtandók be.

Szikszó, 1908. augusztus 10.

3521

Az igazgatóság.

A Beregszászi kereskedelmi és iparbank rt. igazgatósága Beregszászon

könypelő-gyakornoki állásra

pályázatot hirdet.

Felhívtnak mindazok, kik felsőbb kereskedelmi érettségi bizonyítvánnyal, a könyvelésben némi jártassággal bírnak és ezen havi 50 korona kezdőfizetéssel javadalmazott állásra reflektálnak, hogy sajátkezűleg irt s kellően felszerelt pályázati kérvényüket **1908. évi augusztus 14-ig** fentírt pénzügyi igazgatóságához nyujtsák be.

Kik pénzügyi intézetnél ily minőségben már alkalmazva voltak, előnyben részesülnek.

A megválasztott köteles állását **1908. augusztus 20-án** elfoglalni és 3 havi működési próbaidő elteltevel vagy véglegesítettik, vagy pedig állásától egyszerűen felmentetik.

Későn érkezett pályázatok figyelembe nem vétetnek.

Beregszász, 1908. július hó 27-én.

3510

Az igazgatóság.

A Temerini takarékpénztár rt.

gyakornoki állásra

pályázatot hirdet.

A pályázótól megkívánatik felsőkereskedelmi érettségi bizonyítvány.

Kezdő havi fizetés 60 K, próbaidő 3 hó, melynek eltelte után vagy véglegesítettik, vagy egyszerűen felmentetik.

Sajátkezűleg irt és kellően felszerelt pályázati kérvény a fent nevezett intézet igazgatóságához legkésőbb **szeptember hó 20-ig** nyújtandó be. Az állás október hó 1-én töltendő be.

Kik némi pénzügyi gyakorlatlal bírnak, vagy katonai kötelezett-ségüknek eleget tettek, előnyben részesülnek.

Temerin, 1908. augusztus hó 11.

3523

Az igazgatóság.

Pályásati hirdetmény.

A Szatmári központi takarékpénztár igazgatósága gyakornoki állásra

pályázatot hirdet kezdő fizetéssel. Pályázhatnak felsőkereskedelmi iskolát végzett, jó irással bíró fiatal emberek.

Az állás lehetőleg azonnal, legkésőbb 1908. szeptember 1-én elfoglalandó.

Szatmár, 1908. augusztus 11.

3522

Az igazgatóság.

HIRSCH ÉS FRANK

Gyártási ágak

Szerszámgépek, közlőművek, vegyipari gépek, téglagyári gépek, emelő és szállító eszközök, gép, építési, csatornázási és kereskedelmi öntvény. Öntöttvas tömegáruk. Apró vasárúk.

Budapest-Salgó-Tarjáni Gépgyár és Vasöntő r.-t.

Gyárak: Budacsten és Salgótarjában

Alapított 1882. évben

BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 34.

A Budapesti Kereskedelmi Testülettől fentartott

Budapesti Kereskedelmi Akadémia

1908/1909. évben ötvenkettedik évfolyamát nyitja meg. Az intézet két tagozatra oszlik: a) **A Budapesti Kereskedelmi Akadémia felső kereskedelmi iskolájára,** melybe a közép- vagy polgáriiskola négyosztályának elvégzése után szeptember 1-én jeles és jó bizonyítványu, 2-án és 3-án a fenmaradó helyek arányában egyéb jelentkezők naponkint a délelőtti órákban iratkozhatnak be; b) **A Budapesti Kereskedelmi Akadémiai (főiskolai) tanfolyamára,** mely két évfolyamra terjed és melynek hallgatói a második évben a banküzlet, az export- és importüzlet, a biztosítási üzlet és a fakeskedelem szakirányai között választhatnak. E főiskolai tanfolyamra rendes hallgatókul csak érettségi bizonyítvánnyal rendelkezők, rendkívüli hallgatókul a gyakorlatban már alkalmazott tisztviselők is iratkozhatnak be szeptember 6-9-ig. Az egész intézet szervezetét, főlveteli feltételeit, alapítványi és tandíjmentes helyeit, ösztöndíjait stb. tárgyzó tudósításokat a budapestiek az intézet kapusánál kaphatnak, vidékieknek kívánatra postán megküldi a 3511

Budapesti Kereskedelmi Akadémia igazgatósága (Budapest, V., Alkotmány-u. 11.)

Bélyegilletékek Lexikona.

A bélyegilletékek szabályainak, az azokra vonatkozó rendelkezések és joggyakorlatoknak betűsoros összefoglalása.

Pénzügyintézetek, pénzügyintézeti tisztviselők, kereskedők, ügyvédek, bírák és bírósági hivatalnokok, állami tisztviselők és jegyzők számára.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminisztérium által felülvizsgáltatván, az 1903. évi aug. 9-én kelt 2268/P. M. sz. rendelettel az összes pénzügyi hatóságok és hivataloknak ajánlva lett.

Szerkesztette: **Beniske Imre** m. kir. pénzügyi s. titkár.

Ara 6 korona.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

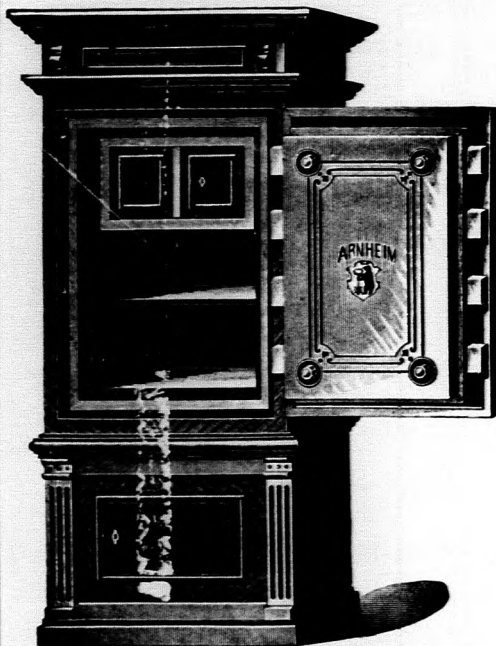
Arnheim S. J.

csász. és kir. udvari szállító

Ő felsége a német császár és porosz király udvari műlakatosa

3442

A kontinens legrégibb

pénzszekrény és tresorgyára

Gyár és iroda:

BUDAPEST

V., Árbóc-utca 3

Telefon 44-43.

Mintaraktár:

BUDAPEST

V., Erzsébet-tér 17

Telefon 39-46.

GYÁRT: Pánczélszekrényeket, páncélszobákat, safe-depositéket, takarékpénztári safe-rekeszeket, pénz-és okmányszekrényeket és minden e szakmába vágó cikket.

Hirdetések

felvételnek a lap kiadóhivatalában, Budapest, V., Sas-utca 13

MINTALAPOK INGYEN. Viszontelárusítóknak
3379 engedmény.

Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adói és illetékei. Írta: Kormos Alfréd, a Magyar Pénzügy és a Magyar Kereskedők Lapja szerkesztője. Az üzleti adón, a tőkeamat adón és az alkalmazott keresetadóján kívül, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek összes illetékeivel is foglalkozik. Ára tíz korona. Megrendelhető a Magyar Pénzügy könyvostályában Budapest, V., Sas-utca 13.

MAGYAR RÉZHENGERMŰVEK RÉSZV.-TÁRS.

azelőtt

Chaudoir Gusztáv és Társa.

Budapest, V., Vízafogó-dűlő 1460.

Sürgőnyezim: Chaudoir, Budapest.

Telefon 19-22. — Készítének: 3064

tűzszekrényhez vörösréz-lemezeket, közönséges vörösréz-lemezeket különféle nagyságban és minőségben. Sárgaréz-, tombak- s bronzlemezeket tárcsákat, stb. Vörösréz-, sárgaréz- és tombak-rudakat gömbölyű, négyszögletes, lapos és facon-alakban. Vörösréz-, sárgaréz- és tombak-csőveket (forrasztás nélküli vont csövek). Elektrolit és vörösréz-huzal, bronz-huzal, sárgaréz- és tombak-huzalokat.

Alapított 1878. évben.

WALLA JÓZSEF

cementárugyár részvénytársaság

mozaik-, műkőárugyár-, beton- és vasbeton-építési vállalat.

Iroda és gyár kizárólag:

Budapest, VII., Gizella-ut 38.

Elvállal:

vasbeton-, beton-, terazzo-, csatornázási-, burkolási- és műkőmunkákat.

Gyárt és raktáron tart:

mindennemű burkolati lapokat, cementcsöveket, cementet és tűzállótéglat stb.

3504

Telefon 59-90.

Ia ujságpapír

100 kg.-ként 12 koronáért kapható a «Magyar Kereskedők Lapja» kiadóhivatalánál, Budapest, V., Sas-utca 13.

MAGYAR**SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK**

Villamossági Részvénytársaság

Budapest, V., Lipót-körut 5. Gyár: Pozsonyban.

Telefon-szám: 211. és 212. — Távirat-czím: Siemensschuckert.

Készít: Villamos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Elektrolytikus berendezéseket. Villamos vasutakat. Bánya-vasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat, motorokat, vezetékananyagot, kábeleket, iv- és izzólámpákat, kapcsoló- készülékeket, biztosítókat, wattóra- számlálókat (Schuckert-rendszer), mérő-készülékeket. Vezeték-berendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító-testeket. Ivlámpa-szeneket.

KÜLÖNLEGESSÉGEK:

Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fúrógépek, villamos bányafúró-gépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

1872

„SALUBRITAS“

hygienikus-köpőedény kölcsönző, fertőtlenítő, tisztító és antiseptikus folyadékkal töltő vállalat 3454

Budapest, VII. ker.,

Gizella-ut 43. sz.

Telefon 52-70.

Vállalatunk ajánlkozik csinos hygienikus köpőcsészék felállítására, melyeket mi abszolúte szagtalan fertőtlenítő folyadékkal töltünk meg, rendes időközökben más frissen töltött fertőtlenített és tiszta köpőedényekkel cserélünk fel. Oriási fontosságu azon körülmény, hogy a köpőedények kiürítése és tisztítása nem a házban történik és nem a háziszolga-személyzet által végeztetik, a mi által megszűnik azon veszély, hogy a háziszolga-személyzet, mely eddig a tisztogatást eszközölte, más használati tárgyakkal elkerülhetetlen érintése által ezeket megfertőztesse. Elenyészően csekély költség.

Dombornyomású

**IRODAI
CIMKÉK.**

Raktáron tartom a következő 11 felirattal:

Sürgős. Melléklet. Ajánlva, Másolva, Masolat, Postatakarékpénztári befizetési lap, Einlage, Beilage, Recommandirt, Copirt, Eilt.

Ezer drb egy felirattal K 2,20 nettó.

KREMSIER GERSON villanyerőre berendezett levélpocségyár és domborműnyomda

Budapest, VI., Szerecsen-utca 37.

Telefon 114-31. 3453 Telefon 114-31.

Kitűnő kereset

kinálkozik előkelő, könnyű mellékfoglalkozás révén, erélyes, intelligens urak számára. Szives ajánlatok „Kitűnő kereset 1646” jelige alatt a «Magyar Pénzügy» kiadóhivatalához, Budapest, V., Sas-utca 13. sz. kéretnek. 3129